

Nr 806

Av herr **Jacobsson, Gösta**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 156, med förslag till radioansvarighetslag.

(Lika lydande med motion nr 979 i Andra kammaren)

I proposition nr 156 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till radioansvarighetslag. Enligt denna skall bl. a. för varje program finnas en ansvarig programtjänsteman, som benämnes tillsynsman. Enligt förslaget är det i allmänhet tillsynsmannen som får bära det straffrättsliga ansvaret och det personliga skadeståndsansvaret för yttrandefrihetsbrott i radio- och televisionsprogram. Tillsynsmannen skall förordnas av programföretagets chef eller av annan tjänsteman hos programföretaget enligt bestämmelser som meddelas av Kungl. Maj:t. Departementschefen anför att det kommer att behövas ett inte obetydligt antal tillsynsmän inom Sveriges Radio. Han hävdar vidare att det sannolikt kan komma att visa sig lämpligt att utrusta chefen för varje enhet med befogenhet att utse tillsynsmän.

Enligt min mening kan de ovan angivna ansvarighetsreglerna medföra en icke önskvärd splittring av programansvaret på alltför många personer och försvåra en enhetlig bedömning av ansvarighetsfrågorna. I likhet med departementschefen anser jag det vara naturligt att utforma radioansvarighetsreglerna i så nära anslutning till tryckfrihetsförordningen som möjligt. Jag vill därför förorda att bestämmelserna om ansvarig programledare närmare anslutes till reglerna om ansvarig utgivare i tryckfrihetsförordningens 5 kap. Enligt min mening bör en ansvarig programledare utses för vardera ljudradians program 1, 2 och 3 och distriktens regionala program samt televisionens program 1 och 2. Vidare bör ansvariga programledare utses för nyhetssändningarna från Tidningarnas Telegrambyrå (TT) och TV-aktuellt. Jag förutsätter att till ansvariga programledare främst utses programcheferna för resp. ljudradio- och TV-kanaler. Det bör ankomma på TT att utse ansvarig programledare för dess sändningar. I likhet med TF bör en eller flera ställföreträdare för ansvarig programledare kunna utses. Reglerna om ansvarig programledare resp. ställföreträdare bör tills vidare upptas i radioansvarighetslagen. I samband med den förestående grundlagsreformen bör dock dessa reglers införande i TF provas.

I anslutning till proposition nr 136 har i motioner från högerpartiet föreslagits att radio- och televisionsmonopolet skall brytas och ersättas med

frihet i etern. Med hänsyn till detta förslag bör orden "med ensamrätt" utgå ur 1 § radioansvarighetslagen.

Enligt förslaget till radioansvarighetslag skall den ansvarige programtjänstemannen i allmänhet bära det straffrättsliga ansvaret och det personliga skadeståndsansvaret för yttrandefrihetsbrott. I fråga om ansvaret för yttrandefrihetsbrott i direktsändningar förutsättes att detta skall följa de allmänna bestämmelserna i bl. a. brottsbalken. Ansvaret är med andra ord knutet till vad som stadgas i allmän lag.

Brottsbalkens bestämmelser om ärekränkingsbrott innefattar f. n. en betydande lucka i en viktig punkt som är av särskild betydelse i detta sammanhang. Sålunda saknas bestämmelser riktade mot s. k. ekonomiskt förtal. Bestämmelser i sagda ämne fanns upptagna i strafflagberedningens ursprungliga förslag men uteslöts i propositionen av justitieministern under motivering att bestämmelserna i ämnet i stället borde inflyta i en blivande ny lag om illojal konkurrens. I det förslag till ny lag i sistnämnda ämne, vilket kommer att framläggas inom kort, har de sakkunniga emellertid ansett att bestämmelser om ekonomiskt förtal icke heller har sin plats i sagda lag och framlägger fördenskull inget förslag i ämnet.

Detta innebär att i många fall affärsmän och enskilda, vilka blir förfördelade i radio och TV genom oriktiga uppgifter om dem och deras verksamhet, även i fortsättningen blir mer eller mindre skyddslösa. I värsta fall kan de oriktiga eller vilseledande uppgifter som lämnas i massmedia medföra ekonomisk ruin för vederbörande. Behovet av bestämmelser riktade mot ekonomiskt förtal är särskilt påtagligt när det är fråga om yttranden med sådan genomslagskraft som de som sker genom radio och TV. En särskild utredning bör därför komma till stånd om införande i allmänna brottsbalken eller annan lämplig lag av bestämmelser om ekonomiskt förtal. Jag hemställer att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning härom.

Åberopande det anförda hemställes,

A. att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 156 med förslag till radioansvarighetslag måtte besluta

1) att orden "med ensamrätt" måtte utgå ur 1 § första stycket;

2) att en ansvarig programledare jämte i förekommande fall ställföreträdare skall finnas för vardera ljudradions program 1, 2 och 3, ljudradions regionala program, televisionens program 1 och 2, TT:s nyhetssändningar samt TV-aktuellt;

B. att vederbörande utskott måtte utarbeta härför erforderliga författningsändringar; samt

C. att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t göra framställning om att förslag måtte utarbetas om lagbestämmelser om ekonomiskt förtal.

Stockholm den 29 november 1966

Gösta Jacobsson (h)

Nr 807

Av herrar **Blomquist** och **Dahlén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 158, med förslag till lag angående ändrad lydelse av punkterna 1 och 2 i bestämmelserna om införande av lagen den 29 juli 1966 (nr 453) om vad som är fast egendom, m. m.

(Lika lydande med motion nr 981 i Andra kammaren)

Stockholm den 29 november 1966

Per Blomquist (h)

Olle Dahlén (fp)
